

Aan
Luchtvaartmaatschappijen en
onderhoudsbedrijven

Onderwerp Tussentijdse waarschuwing naar aanleiding van twee ernstige incidenten met verkeersvliegtuigen

De Onderzoeksraad voor Veiligheid onderzoekt momenteel twee ernstige incidenten met verkeersvliegtuigen die enige tijd niet waren gebruikt vanwege de coronapandemie. De toestellen van Transavia en TUI fly ondervonden direct na de start problemen met snelheids- en hoogte-indicaties. Deze lopende onderzoeken geven de Onderzoeksraad op dit moment al aanleiding een waarschuwing uit te brengen aangaande de risico's die verbonden zijn aan het weer in gebruik nemen van verkeersvliegtuigen.

Wanneer vliegtuigen tijdelijk buiten gebruik zijn gesteld, wordt onder andere het systeem dat de luchtdruk meet afgedekt. Dit voorkomt dat de leidingen verstopt raken door bijvoorbeeld insecten. Vóór ingebruikname van het vliegtuig moet de afdekking weer worden verwijderd. Na een langere periode van opslag worden leidingen die onderdeel uitmaken van hetzelfde systeem normaliter tevens losgemaakt en gereinigd. De leidingen behoren daarna weer te worden aangesloten.

Het luchtdruksysteem levert essentiële informatie voor twee belangrijke vlieginstrumenten, de snelheidsmeter en de hoogtemeter. Doordat bij één van de genoemde incidenten een afdekking niet was verwijderd, en bij het andere incident enkele leidingen niet correct waren aangesloten, ontstond in beide gevallen een situatie waarbij de piloten op hun standaardinstrumentarium onjuiste hoogte- en snelheidsinformatie gepresenteerd kregen.

In beide incidenten die de Onderzoeksraad onderzoekt, waren de weersomstandigheden zodanig dat de bemanningen visuele referenties buiten het vliegtuig konden gebruiken. Mede hierdoor slaagden zij erin de snelheid en stand van het vliegtuig onder controle te houden. Er bestaat voor bemanningen geen mogelijkheid om het luchtdruksysteem voor aanvang van de vlucht te testen.

Het Europees Agentschap voor de veiligheid van de luchtvaart (EASA) publiceerde eerder een waarschuwing met daarin veiligheidsrisico's als gevolg van de coronapandemie. Hierin besteedde EASA ook aandacht aan het opnieuw in gebruik nemen van vliegtuigen. Vliegtuigfabrikant Boeing stuurde in maart 2021 een waarschuwing naar zijn klanten naar aanleiding van een voorval in oktober 2020. Daarbij waren na uitgevoerde onderhoudswerkzaamheden leidingen van vluchtgegevens-modules van een Boeing 777 niet correct aangesloten.

Het veiligheidsrisico met betrekking tot de genoemde onderhoudswerkzaamheden was in beide gevallen bekend. Desondanks hebben beide incidenten plaatsgevonden. Vanwege de te verwachte toename van het aantal vluchten door versoepelingen van coronamaatregelen in binnen- en buitenland, worden de komende maanden veel vliegtuigen weer vliegklaar gemaakt. Dit zal leiden tot een toenemend aantal niet standaard onderhoudsactiviteiten.

Deze incidenten laten zien dat extra aandacht nodig is om dit risico te adresseren. Daarom acht de Raad het benoemde veiligheidsrisico ernstig genoeg om, vooruitlopend op de publicatie van de volledige onderzoeksrapporten, een tussentijdse waarschuwing aan luchtvaartmaatschappijen en onderhoudsbedrijven uit te brengen op grond van artikel 63 van de Rijkswet Onderzoeksraad voor Veiligheid.¹ Ik vraag u uw medewerkers op de hoogte te stellen van het benoemde veiligheidsrisico.

Hoogachtend,

DE VOORZITTER VAN DE ONDERZOEKSRaad VOOR VEILIGHEID

ir. J.R.V.A. Dijsselbloem

¹ Artikel 63: Indien noodzakelijk voor onverwijld optreden om rampen of ongevallen te voorkomen, doet de raad reeds tijdens een onderzoek aanbevelingen voor preventieve maatregelen.